

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

NR. 9

83. ÅRGANG

15. MAI

1971

**GENEVE-
RAPPORT**

UBRUKT RESERVE

På side 145 gjengir vi en betraktning som søster Liv fra Dominikanerinnene i Gjørstadgaten i Oslo holdt i fransiskanerkirken på Enerhaugen under høymessen søndag 2. mai. Altså på Kirkens bønnedag for preste- og ordensskall. Hennes fine lille innlegg var ikke bare et udmerket «ord for dagen» — indirekte fortalte det oss noe mer, tror jeg:

Kirken har en stor og temmelig ubrukt reserve på kvinnesiden når det gjelder enkelte nødvendige funksjoner i menighetene, for eksempel hva det talte ord angår. Og det er kanskje snart på tide at vi alle sammen, geistlighet og legfolk besinner oss på dette når det gjelder søstrene:

For å si det tydeligere:

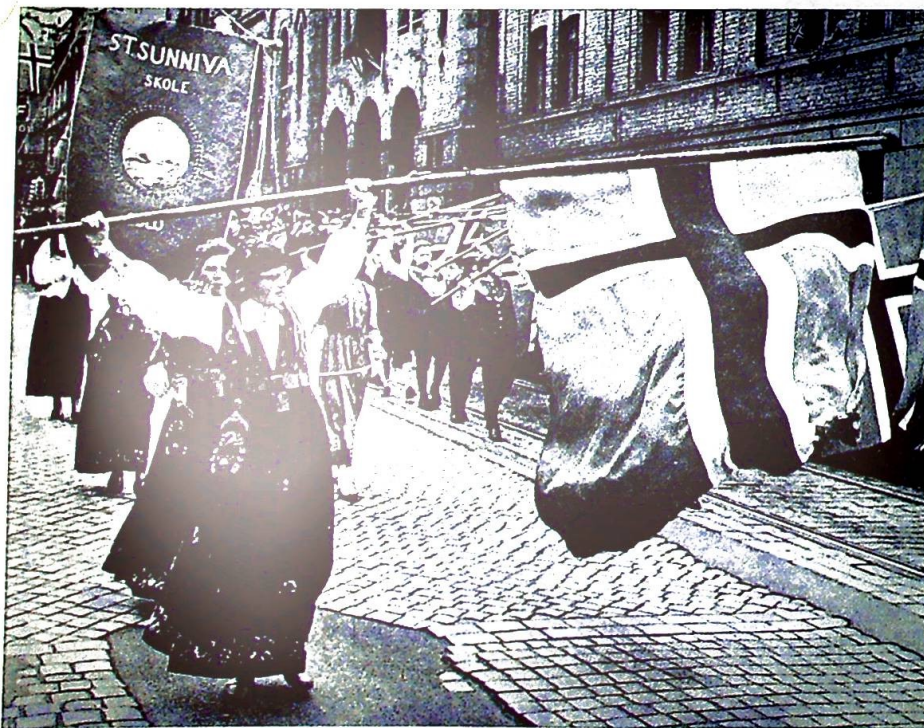
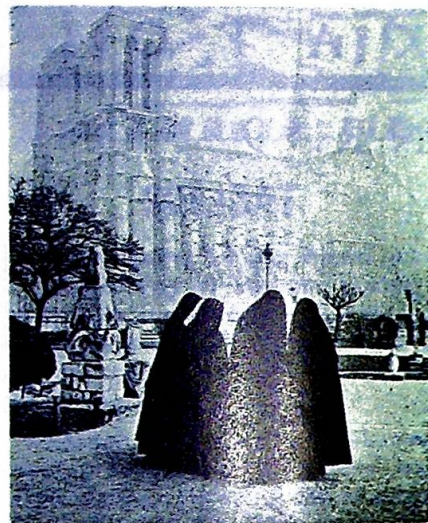
Det vil muligens være en stor vinning i mange av våre sogn hvis man av og til ber en av ordenssøstrene om å holde en betraktning istedenfor sogneprestens preken.

Det behøver ikke å kolliderer med kirkerettens bestemmelser. Det bildet vi bruker i forbindelse med denne redaksjonelle ytring, er et gammelt bilde av søstre utenfor en eller annen katedral. Vi påstår ikke at man ikke kan finne dem også i dagens verden, Kirken er stor. Men vi mener at dagens ordenssøstre på en ganske annen måte enn tidligere er direkte engasjert også i denne verdens problemer. De er dessuten bedre utdannet enn før — og de har krav på at også deres stemme nå skal bli hørt

i den dialog som pågår innen Kirken. Det de kommer til å si utgjør neppe noen trussel hverken mot kirkelov eller hierarki, det blir bare et sunt og sikkert nødvendig tillegg til prestenes arbeide.

La det derfor ikke gå år til neste gang en av våre katolske kirker får besøk av en ordenssøster som skal si noe høyt. Legfolk — som tilfelle nok var på Enerhaugen — lytter med glede.

A. R.

Det er 17. mai snart, Karl Johan ser ut som en hovedgate igjen. Vi har funnet frem et bilde fra 1965 av barnetoget: St. Sunniva-skolen går først i anledning 100 års-jubileet. Flaggbærer i bunad er — vel, dere i Bærum kan gjette.

NR. 9

■ Klovnene — kanskje noe alvorligere enn vanlig — står på side 144 i dette nummeret.

■ Bilder og stoff fra menighetsrådenes fellesmøte på Mariaholm for en stund siden finnes på side 141.

■ Filmspalten er forsøksvis plassert inne i bladet denne gangen: Hallvard Rieber-Mohn skriver på side 143 om Arthur Penn.

■ D. J. Boers artikkelserie EN UTFORDRING? avsluttes, side 149.

■ Og på siste side drøftes den kommende Massemediadag under tittelen ENHETSSKAPENDE?

RED.

GENEVE

I april og mai har det vært holdt fellesmøter av representanter for europeiske og nordiske presteråd i direkte forbindelse med høstens Bispesynode i Roma, får ST. OLAV opplyst.

Som kjent vil prestens arbeide og rolle i dagens verden få en avgjørende plass på arbeidsprogrammet for denne Synoden.

En norsk delegert til møtet i Geneve, pastor Edvard Vogt fra Bergen, som for tiden fungerer som formann i Oslo Bispedømmes presteråd, har gitt oss denne rapporten:

«I dagene 20. til 23. april var det et møte i Geneve av delegater fra Vest-Europas presteråd. Der har tidligere vært internasjonale teologmøter, men dette var det første offisielle møte av prester som representerte de nasjonale presteskap, for å delta i beslutningsprosessene innenfor den katolske kirke. Biskopene ble i løpet av seksti-årene organisert i bispekonferanser på nasjonal og regional basis, med vidtgående oppgaver i kirkens styre, og deres representanter møtes nå regelmessig i bispekonferanser for hver verdensdel og i en synode for verdenskirken i Roma. Kirkens legfolksorganisasjoner er også organisert nasjonalt og internasjonalt. Prestenes mulighet for å delta i løsning av problemer utover sitt eget bispedømme har imidlertid hittil ikke vært utviklet.

Møtet i Geneve var kalt sammen for å uttale seg om de prestelige problemer som i høst skal behandles av bispesynoden i Roma. Mange av de nasjonale bispekonferanser var representert på møtet ved observatører. Biskop Gran var observatør fra den Skandinaviske bispekonferanse. Blant de 75 delegater var der fire prester kopen og hans medarbeidere. Under

Geneve-møtets beslutninger vil nå bli behandlet av de lokale presteråd, som vil sende sine innstillinger til sine respektive bispekonferanser. Denne behandling har allerede resultert i et nytt samarbeidsorgan for prestene i Norden, nemlig et nordisk prestemøte av utsendinger fra presterådene i Norden, som møttes i Gøteborg i dagene 3. og 4. mai. Dette møtet har vedtatt en anbefaling til bispedømmenes presteråd, som hittil har vært de eneste organer med en offisiell status, om å gjøre slike nordiske møter til en fast institusjon, eventuelt som et råd-

givende organ for den nordiske bispekonferanse.

Geneve-møtet uttalte seg om en lang rekke sider ved prestenes kall og liv og foreslo forandring av mange tradisjonelle bestemmelser som ofte reduserer presten til en funksjonær på bekostning av hans kall som Kristi og menneskers tjener i personlig samarbeid med biskopene og med legfolket. Tjenestens krav var hovedmotive. Til forskjell for et lignende amerikansk prestemøte i mars, som gikk inn for en opphevelse av det obligatoriske cølibat, behandlet Geneve-møtet bare enkelte sekundære sider ved cølibats-ordningen. Den belbiske prest D'Hanis ble valgt til å forberede et nytt møte om to år, før den neste bispe-synode.»

Fra annet hold har vi fått teksten i noen av de resolusjoner som ble vedtatt i Geneve:

«Kirken, Guds folk og følgelig også prestene har som sitt kall å virkeliggjøre og forkynne Evangeliet og må derfor ta stilling til dagens konkrete krenkelser av rettferdigheten, til undertrykkelse av svake grupper, opprustning osv.»

«Kirken må stadig på nytt understreke at dens oppgave ikke er av politisk, økonomisk eller sosial art. Men dette innebærer ikke at Kirken erklærer seg nøytral når det gjelder slike spørsmål. Ved ikke å tale, tar Kirken uten videre et politisk standpunkt fordi den derved støtter opp om det etablerte samfunnsinteresser. Det er utelukket at Kirken som en helhet skal kunne gå fullt inn for et partipolitisk program. Kirken må ikke binde seg slik, men må forbli fri til å fordømme det som er mot Evangeliet og til å fremme Evangeliet.»

«Når det gjelder et valg mellom politiske partier eller særlige politiske spørsmål som uttrykker Evangeliets ånd, kan en prest ta stilling, slik alle borgere kan gjøre det. Han må i så fall alltid søke å fremme det kristne samfunns enhet. Men når det gjelder å forsvare eller fremme grunnleggende

menneskerettigheter i samfunnet, især de underprivilegertes rettigheter, da er det hans plikt å øve kritikk i Evangeliets navn også når det kan bety hans egen undergang. En prest skal ikke ta stilling som en privatperson når det gjelder slik spørsmål, men han skal stå frem som et medlem av Kirkens samfunn.

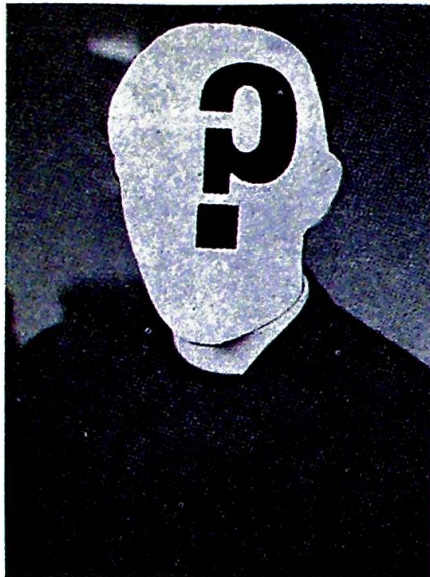
Den evangeliske og Kristus-like natur av prestens oppgave må være vesentlig og tydelig også i en prests samfunnsmessige arbeide. Det må ikke glemmes at det mest nærliggende i vanlig politisk stillingtagen er at dette ansvar normalt påligger legfolket.»

Om prestens kall og tjenester heter det bl. a.:

«Vi ønsker å komme bort fra det å betrakte den prestelige tjeneste og det åndelige liv som noe som er i motsetning. Vi må erkjenne at de to
(Forts. neste side)

GENEVE . . .

(Forts. fra forrige side.)

ting kan og må forenes i den praktiske virkelighet . . .»

«Vi ønsker en større åpenhet for pastorale initiativ som springer frem av et arbeidsfellesskap og et ansvarlig planlegningsarbeide sammen med biskopen og hans medarbeidere. Under dette perspektiv håper vi at den kirkelige øvrighet som vi loyalt godkjenner, erkjenner verdien av og fremmer et reelt personlig ansvar hos prestene, og at den også anerkjenner prestenes rett til å ta initiativ under utførelsen av sin prestelige tjeneste og deres frihet når det gjelder spørsmålet om ytre former og personlig liv. Denne større frihet krever at presten viser modenhet og ansvarsfølelse. Vi ber om at de juridiske forpliktelser i Kirken må bli redusert til de ting som er helt nødvendig. Vi ber om at en pluralistisk kirkestruktur blir anerkjent som med bibehold av enheten ikke forlanger uniformitet. Vi må især forsøke å overvinne den ideologiske avstand mellom generasjonene og må her sørge for dialog og opplæring i åpenhet.»

«Menneskene i dag føler seg truet og begrenset i massesamfunnet og i forhold til upersonlig og formalistisk legalisme. Kirkens pastorale strukturer har ikke helt unngått disse farer. Kirken må respektere og fremme nye samfunnsformer og nye pastorale former som vokser frem for å tilfredsstillende menneskelige behov og spørsmål og for å oppfylle Guds kall og bud. Vi ber om at nye typer av menigheter og kirkelige grupper blir skapt og anerkjent der hvor de ennå ikke eksis-

terer — selv om de territoriale menigheter fremdeles respekteres.»

Om prestenes cølibat ble det bl. a. vedtatt disse uttalelser, etter hva ST. OLAV erfarer:

«Det kan ikke reises tvil om verdien av cølibatet som karisma for prestens personlige liv og hans pastorale sendelse som tegn på hengivenhet for Gud og disponibilitet for menneskene i embetet.»

«Forbindelsen mellom cølibatet og presteembetet er ikke av dogmatisk art.»

«Den ønskete utvikling av den aktuelle lovgivning bør i fremtiden i fellesskap med paven og biskopene besluttet av bispekonferansene sammen med andre medlemmer av Guds folk ut fra den pastorale situasjon.»

«Konferansen ber Synoden akseptere disse synspunkter når det gjelder å fatte fremtidige beslutninger. Derfor ville det være ønskelig om Kirkens sentrale organ respekterer og stimulerer de lokale kirkers søken og praktiske vedtak og at disse på sin side har i tankene fellesskapet med Den hellige stol og andre lokale kirker.»

«Det er ønskelig at det gis større mulighet til prestevielse av allerede gifte menn hvorunder man bør ta hensyn til a) kirkenes pastorale behov og misjons-behov; b) kandidatens mulighet til å realisere denne livsstil; c) en adekvat utdanning med tanke på det embedet som skal forvaltes.»

«Endelig stillingtagen til et cølibatært prestedømme bør tas før prestevielsen. Denne stillingtagen bør finne sted etter lengere tids modning og apostolisk erfaring, eventuelt som diakon . . .»

«Meningen med og nødvendigheten av en juridisk forbindelse mellom presteembetet og cølibatet innses ikke i dag av et stort antall unge prester. Derfor ser konferansen seg tvunget til å insistere på at disse problemer umiddelbart tas opp til behandling.»

«Mulighet til å disponere fra cølibatet bør gis til hver biskop utfra den nasjonale bispekonferansens regler.»

«Konferansen ber om at det romerske dokument om *reductio ad statum laicalem* bearbeides av Synoden i den hensikt å gi de respektive bispekonferanser oppgaven å presisere former og vilkår for disse prester fortsette virksomhet i Kirken.»

Om autoritet sier konferansen bl. a. disse ting:

«Et virkelig felles ansvar mellom biskoper og prester krever en gjenomgripende og loyal rådføring og et

tilsvarende samarbeide som bare kan finne sted i en atmosfære av åpen og ærlig dialog. Dette medansvar bør gi de enkelte prester større utfoldelsesmuligheter i deres pastorale arbeide . . .»

«Konferansen anbefaler større desentralisering i kraft av kollegialitets- og subsidiaritetsprinsippet.»

«Konferansen anerkjenner pavens rett til å utnevne biskopene innen den latinske ritus.»

«Det skarpe kanoniske skille mellom sogneprester og kapellaner er virkelig i mange tilfeller til skade for det pastorale arbeide. Konferansen krever derfor at det felles ansvar på sogneplan blir juridisk anerkjent.»

«Paven og myndighetene i Rom bør, når de skal utpeke en biskop, ta direkte kontakt med de pågjeldende bispedømmer. Etter som den apostoliske nuntius er en diplomat som er akkreditert regjeringen, er han ikke kompetent i slike anliggender. Han må ikke betraktes som en person som har medansvar i lokale anliggender.»

«Biskopen må ikke tale på bispedømmets vegne uten først å ha rådført seg med pastoralråd og presteråd.»

Det ble videre vedtatt resolusjoner om prestenes utdanning.

A. R.

ST. OLAV LESES,

DISKUTERES OG

KRITISERES. MEN

HVOR MANGE I

D I N MENIGHET

ABONNERER PÅ

DET?

NORSKE KATOLIKKER PÅ MARIAHOLM

Dette er kjente og ukjente norske katolikker: deltagere i den konferansen som representanter fra menighetsråd i elleve byer i Syd-Norge holdt på Mariaholm for noen uker siden.

Reglene for rådene og religionsundervisningen var to hovedemner på konferansen.

Først deltagerne:

St. Olav, Oslo: Formannen, Petter Bliksrud og Per Klingberg O.P. St. Hallvard, Oslo: Formannen, Finn Barra og Berit Müller, Arendal: Formannen, Anne Marie Stiansen og søster Brita Vromans. Bergen: Formannen, Jacob N. Greve og Eystein Bjørge. Fredrikstad: Kirsten Gregers Arntzen og Istvan Talos. Halden: Formannen, Theo Appelman og von Eden. Hamar: Formannen, Åsmund Fossum, Åsfrid Johansen og Sandor Toth. Lillestrøm: Formannen, Thomas Bongard og Geza Kozari. Moss: Egil Kristiansen. Porsgrunn: Hugo og Marit de Figueiredo. Stabekk: Odd Barra og Alfred Taxt. Tønsberg: Svein Garwood.

Fra Legmannsrådet: Formannen, Hans C. Christensen, Eilert Dahl O.P., Anna Louise Beer, Karin-Elisabet Bratbak, Torfinn Juell, Ingjerd Lesoil, Helge Erik Solberg, søster Sunniva Dicker og Hans Taxt. Dessuten møtte Olav Gebhardt, Trondheim som observatør.

For å ta det siste emnet vi nevnte, religionsundervisningen først. Innledningsforedraget var av Torfinn Juell, og dette er de stikkord og spørsmål i hans innlegg som skulle danne grunnlag for det etterfølgende ordskifte:

I 1965 sammenkalte Biskopen til konferanse om ungdommens situasjon i bispedømmet. Samspillet mellom hjem, skole, foreldre og geistligheten.

Senere er to kommisjoner kommet i arbeide, én for undervisningen av barn og én for konfirmantundervisningen.

Han viste til de moderniserings-tiltak en innen statskirken er i gang med, problemene er der som for oss omtrent de samme når det gjelder å nå ungdommen generelt med det budskap vi ønsker å formidle.

Undervisningskreftene er et dypere problem i seg selv, vi har svært få norske pedagoger som har spesialisert seg på religionsundervisning. Nasjonalitetsopprinnelse kan skape en barriere mellom lærere og elever. Innsikt i den «norske hverdag» kan være avgjørende, og her står ofte ordenssøstre nettopp med manglende kontakt.

Vi er inne i en autoritetskrise, som i seg selv ikke innebærer noe galt. Galt er det først om vi eldre mister eller gir opp kontakten med ungdommen. Vi må finne nye veier og måter å formidle autoritetsprinsippet på til de unge.

Troen er en fri nådegave fra Gud. Forkynner vi troen for våre unge i hjemmene, i messene, i religionsundervisningen? Eller er det slik at vi bare forklarer troen som vi går ut fra at de unge allerede har?

Koordinerer vi våre bestrebelser og arbeidet mellom hjem, skole og prestene? Sammenligner vi våre erfaringer menighetene imellom? Har kommisjonsmedlemmene erfaring nok?

Trenger vi en radikal fornyelse av vår religionsundervisning. Det er åpenbart at vi alle har et medansvar i denne sak.

I et senere innlegg i debatten kom han inn på at det vi trenger fremfor alt, er et levende kristent engasjement i undervisningen, ikke bare et skolert og polert opplegg.

I flere land har legfolk helt eller delvis overtatt undervisningen av barn og ungdom. Burde vi fremfor alt nytte den pedagogiske innsikt vi har i bispedømmet på dette felt til 1) voksenopplæring i menighetene og 2) kateketkurs?

Foreldre må få et intimt kjennskap til undervisningsopplegget og se sitt ansvar i oppfølgingen.

Innlederen stilte spørsmålet om
(Forts. neste side)

NORSKE KATOLIKKER...

(Forts. fra forrige side)

hvordan undervisningen var lagt opp og virket i sognene. Representanter fra de respektive sogn orienterte om dette. Erfaringene er tydeligvis høyst forskjellige, og det slår en i hvor høy grad resultatene synes avhengig av sogneprestenes eller søstrenes innsikt og evner, sies det i Legmannsrådets referat.

Det var almen enighet om at Menighetsrådene må engasjere seg i dette spørsmål mer inngående enn kanskje hittil.

Når det gjaldt det nye utkast til regler for menighetsråd i Oslo katolske bispedømme, var det orientering av Odd Barra.

Hovedemnet i den drøftelse som fant sted ble det prinsipielle spørsmål om menighetsrådenes ansvarsområde. Det ble fra flere hold påpekt at det gode samarbeide som i de forløpne år var blitt etablert mellom rådene og sognegeistligheten, burde berettige til en revidering av dette sentrale spørsmål. Det ble fremhevet hvor verdifullt det er å utvide perspektivene, slik at medansvar overfor sognegeistligheten dekket områder på det åndelige plan: religionsundervisning, liturgi.

Reglene for de danske menighetsråd og Legmannsrådets opprinnelige utkast til regler i Oslo katolske bispedømme ble referert på dette punkt. Det ble vedtatt å nedsette et mindre utvalg som sammen med representanter for presterådet kunne gjennomdrøfte dette spørsmål og fremme forslag for Legmannsrådet, som da ville innarbeide det hele i utkastet som endelig skulle fremlegges for Biskopen. Følgende ble valgt: Helge Erik Solberg, Oslo, Anne Marie Stiansen, Arendal, Åsmund Fossum, Hamar.

St. Olav vil her bare gjengi punkter av det nye utkast. Det bygger på regler fra 1/6-1968, utarbeidet av biskop John W. Gran med endringsønsker senere innkommet fra menighetsrådene i bispedømmet.

1) Hvert sogn i bispedømmet skal ha sitt menighetsråd, som normalt skal virke i. h. t. disse regler. Hvis lokale forhold taler for det, kan biskopen godkjenne at enkelte menighetsråd virker etter avvikende regler.

2) a) Menighetsrådet representerer menigheten og skal velges av og blant sognets medlemmer.
b) Ordenssøstre er valberettiget på linje med menighetens øvrige medlemmer, med mindre de foretrekker å la seg representere ved en kandidat de selv har valgt.

3) Menighetsrådet er uttrykk for legfolkets medansvar for menigheten. Rådet har rett til å uttrykke sine ønsker overfor sognepresten og gi ham råd og assistanse i alt som angår menigheten.

Det skal søke å ivareta legfolkets interesser på bispedømmeplanet gjennom kontakt med bispedømmets legmannsråd og andre råd/institusjoner.

4) a) Sognepresten har ansvaret for menighetens økonomiske drift og forvaltningen av de av OKB's eiendommer som står under sognets administrasjon.

b) Sognepresten kan delegere til menighetsrådet eller til et særutvalg dette oppretter, myndighet til å sette opp budsjett, føre regnskaper og forvalte midler og eiendommer som sognet administrerer.

Budsjett og regnskap skal godkjennes av sognepresten som er ansvarlig overfor bispedømmet.

d) Menighetsrådet kan fremme forslag overfor sognepresten og OKB om vedlikehold, fast bruk, utleie, ombygning, nybygging etc. vedr. de av bispedømmets eiendommer som disponeres av sognet.

c) Menighetsrådet kan fremme forslag som ikke må være medlem av rådet.

e) Rådet kan foreslå ansettelse av leghjelp (kirketjener, vaktmester, organist o. l.) og komme med forslag til løsning av de administrative og økonomiske spørsmål som knytter seg til slike ansettelser.

5) Menighetsrådets oppgave er også å være til aktiv støtte for sognegeistligheten i alt som fremmer et katolsk menighetsliv. Det skal forsøke å samordne de forskjellige virksomheter, uten derved å ha myndighet over andre sammenslutninger, foreninger o. l.

Rådet kan organisere retretter, barnevakt ved messer, sammenkomster, dugnader o. l.

6) Rådet kan forberede og gi innstilling i saker som det mener bør forelegges menigheten til uttalelse, eller som rådet/menigheten ønsker fremmet for sognepresten, eventuelt biskopen eller ett av hans råd til uttalelse.

7) Dette punkt omhandler valg der det er en rekke ulike oppfatninger om rådets sammensetning, funksjonsperiode, valgstyre, valg møte, formannvalg, varamenn etc. etc. Dette punkt er derfor gjenstand for ytterligere debatt før det vil bli fremmet noen innstilling.

8) a) Rådet skal ha møte så ofte det er behov for det, dog minst 4 ganger hvert år.

b) Møter innkalles av formannen, event. varaformannen dersom formannen er syk/bortreist, med minst 1 ukes varsel.

Møter kan også innkalles hvis sognepresten eller minst halvparten av medlemmene ønsker det.

c) Varamenn har møterett, dog har de kun stemmerett i den utstrekning rådsmedlemmene ikke er tilstede.

Sognepresten og kapellaner har møterett, men ikke stemmerett. Biskopen kan bestemme at andre prester med bopel i sognet kan få samme rettighet.

Møteberettigede skal varsles om møtene på samme måte som rådsmedlemmene.

Bare biskopen kan oppløse et regulært, konstituert menighetsråd og bestemme at nyvalg skal finne sted.

Disse regler trer i kraft 1. januar 1972 i stedet for regler fra 1/6-68.

BLADET KOSTER

KR. 35 I ÅRET.

BLOOD IS BEAUTIFUL

Alle film-entusiaster som ser *litt* lenger enn til de to øverste navnene på rollelistene, vil ha merket seg ordene *Arthur Penn*. Han er en av de nyskapende i amerikansk film, spennende, urovekende, aldri kjedelig. Allsidig er han også: I en kortpustet, brutal, lett hysterisk klippestil kan han noen ganger komme idealiseringens poesi nokså nær — form og innhold står i levende spenning til hverandre. Med «Miraklet Helen Keller» (1962), hvor han ble hjulpet av en fabelaktig karakterskuespillerinne (*Anne Bancroft*), skapte han en gripende halv-dokumentarisk beretning om en handicappeds erobring av omverdenen og livet. Med «Bonnie and Clyde» (1967) gjorde han furor, med en ballade-aktig romantisering av et forbryterpar fra 1920-årenes gangster-USA. Den gjorde — med rette — adskillige filmkritikere nokså betenkt, nettopp ved hva den skapte av nytt: En estetikk, uantagelig for somme (som undertegnede), hvori blodets røde farge og dødskampens trekninger (i langsom kino til stemningsfull musikk!) ble tildelt skjønnhetsverdi. Begavelse er én ting. Dens bruk en helt annen. Sistnevnte er ikke likegyldig.

I mellomtiden har jeg sett og anmeldt en sjarmerende film av Penn: «Alice's restaurant», hvor han legger inn et godt og nokså overbevisende ord for «de langhårede», eller hippiene, om en vil. Av alle våre «problemer» i dagens verden, er visst det det mest harmløse. Noen ville, ved nærmere eftersyn, si: Det mest løfte-rike, fraregnet narkotika.

Nå foreligger en ny film av Arthur Penn: «Little Big Man». Den er en tildels burlesk satire over den amerikanske wild-west-myte, eventyret om «indianer-og-hvit». Som sådan inngår den vel i den store og fruktbare amerikanske tvil for tiden, om at selveste Uncle Sam like ofte har hatt urett som rett, i fortiden. Igjen har Arthur Penn sikret seg en god stjerne-skuespiller: *Dustin Hoffman*, som med maskeringskunst og underfundighet får frem adskillig ironi, om enn med ett og annet feilskjær ut i det smakløse. Arthur Penn går løs på en nasjonal-myte: «Custer's siste skanse». General Custer har i noen generasjoner vært for amerikanerne hva kaptein Dreyer på stubben var for noen slektledd nordmenn: Den Heltemodige Offiser — med tre store bokstaver. Custer og hans menn ble utslettet

av det siste store indianer-oppbud mot de hvite inntrengerne for vel hundre år siden. Først nylig — hvilket er meget sent — er amerikanerne kommet på den fruktbare tanke at det kanskje var rødhudene — ikke de selv — som var «heltenene» i den historien. For dramaet «indianer-og-hvit», som så lenge har underholdt gutter i alle aldre både i bøker og på lerretet, var nok hva vi i dag ville kalle «folkemord» — hensynsløst og dét.

Arthur Penn får sagt sin bitende mening om dette, tilskueren er ikke i tvil om hvor hans sympati ligger, i denne ulike kampen med et uavvendelig utfall.

Så langt så bra. Men betenkelighetene fra hans «Bonnie and Clyde» slår her ut i full blomst, i hvert fall hos denne anmelder. Jeg vantrives inderlig og inntil kvalme, ved den film-estetikk som Arthur Penn og hans «skole» (for han har skapt skole!), representerer i dagens amerikanske film. «Little Big Man» utnytter med selvfølgelighet, likesom et par andre aktuelle amerikanske kassa-suksesser («M-A-S-H» og «Catch 22»), en skummel og ufordøyelig blanding av latter og grusomhet, fnis og blod i mengder. Jeg synes synd på (og gyser ved!) et samfunn og en filmkunst som blander moro og sadisme så helt ubesværet, og vil ha oss til å akseptere at intet er da mer naturlig. Jeg liker ikke, innenfor et par sekvenser på tilsammen fire minutter, å le av en god parodi og se et spebarn kløvd av en tomahawk i en orgie av menneskeblod. Slik er muligens dagens sensibilitet *over there*. Jeg føler meg vel på denne siden av Atlanteren — og ekles. Arthur Penn er en stor film-begavelse. Men jeg går nokså trist ut fra hans siste verk. For i dét gjenspeiles, beklemmende tydelig, hvordan en krig forgifter. Nå har Vietnam-kynismen nådd Hollywood. Rødhuder eller gulhuder blir visst ett fett, selv når en «feel sorry» på deres vegne. Det fortjente tårer. Arthur Penns latter er ikke engang tapper, bare deprimerende.

brm.

REKLAME OG IDEALER

AV SVEN B. RIIS

Det er mye godt å si om den samfunns- og til dels kirkekritiske linje som ST. OLAV har slått inn på. Men Åge Rønnings tankevekkende «kåseri om idealer» i nr. 7 minner om betimeligheten av å vise observans, slik at man unngår de vulgærformer som moderne samfunns-kritikk let synes å ta og viser en tanke varsomhet når det gjelder å rasere hva enkelte med forakt kaller «gamle idealer».

To eksempler fra redaktørens kåseri. Først om reklamen.

Rønning skriver: «Reklamen sier at vi trenger det og det for å være moderne mennesker. Nyte det liv som er så kort og så problemfylt for grublere. For å glemme slumkvarteret i Calcutta, hun som blødde seg ihjel etter et abortinn-grep, han som fikk lungekreft i femog-tredveårsalderen, de vi kjente som gikk fra hverandre etter års lykkelig ekte-skap.»

Det er både riktig og nødvendig å ha en kritisk holdning til moderne reklame,

men det skrekkelige redaktøren her tegner av reklamens intensjoner og konsekvenser, holder ikke. Reklamen er i vårt samfunn ikke bare nyttig, men også uunnværlig. Etterhvert har endog Kirken — skjønt med vekslende hell — forstått å bruke den, og den er ikke fremmed for «St. Olav's spalter».

Utvekster finnes, men jeg tror man undervurderer publikum stygt om man antar at de svelger alt uten å tenke. Ungdommens reaksjon på de verste dumheter i kinoreklamen er symptomatisk. Ungdommen tror ikke at «ringen av selvtilitt» løser livsproblemene. Redaktøren kan stole på sine egne ord når han annetsteds i samme artikkel skriver: «Vi er ikke mottagende, passive og konsumerende individer som passer inn i en pen statistikk, vi er noe mye mer. Vi er mennesker, med en fri vilje til og med.»

Nettopp. Jeg tror: Til og med i forholdet til reklamen. Konklusjonen blir: Sett reklamen i kritisk søkelys, men la det

(Forts. neste side)

REKLAME. . . .

(Forts. fra forrige side.)

skje på realistisk og vederheftig grunnlag. Da biter kritikken bedre.

Så det annet punkt, de foraktede «gamle idealer».

Åge Rønning konstaterer at hans egen ungdoms speiderguttideal ikke har vist seg å være holdbart, og den erfaring deler han med flere. Men er det derfor grunn til å tale hånt om og undervurdere den idealisme som tross alt har båret og fremdeles bærer denne og lignende «gammel-dagse» bevegelser?

Rønning skriver: «Og idealet? Det er ikke speidergutten med de standhaftige øyne og det faste håndtrykk og med dagens ene, gode aksjon, å hjelpe en gammel dame over gaten eller noe sånt. Og det er ikke den revolusjonære helt som knuser motstanderne. Og det er ikke den stille kristne som lar Gud greie opp i alt sammen. Idealet er snarere den unge ingeniøren og den unge sykepleiersken, den unge fagarbeideren og den unge kvinnen som reiser ut av plasticverdenens trygghet og uvirkelighet for å tjene blant fremmede i Afrika, i Asia eller i Latin-Amerika et par år av sin beste tid.»

Det er utfordrende tale, og jeg er enig i at disse holdninger og perspektiver holdes opp for ungdommen. Men sannheten og saken er vel at de fleste av oss av forskjellige grunner ikke forlater aker og kjøpmannskap på denne måten, og mange av oss er dessverre ikke eslet til noen heroisk innsats i det hele. Men våre gode gjerninger i det små er derfor ikke verdiløse. Uten det faste håndtrykk og den hjelpende hånd ville vår virkelighet her nord bli enda kaldere og barskere enn den er. Ja, kanskje for alvor umenneskelig.

«De gamle idealer er borte. Et nytt skapes med besvær: I solidaritetsfølelsen mellom nasjoner, raser, politiske grupperinger og generasjoner,» skriver min venn, redaktøren.

Men solidaritetsfølelsen er gammel som kristendommen selv og slett ingen oppfinnelse av moderne radikale. Jeg har selv ikke vært speider, men innbiller meg at også speiderbevegelsen i all beskjedenhet er inspirert av den. Kanskje vi altså skulle være litt varsommere med å rasere. Og i stedet tenke over hva som er verd å bevare. Også i en tid preget av oppbrudd og hjertets uro. Ja, ikke minst da.

Sven B. Riis.

Et menneske i menigheten dør, presten meddeler det under søndagens messe, det blir rekviem den og den dagen i kommende uke.

Og man sitter en stund og forsøker å ordne opp med sin samvittighet.

Man har sett vedkommende dame i en god del år hver søndag. Og i julen og i påsken og i pinsen. Man har hilst på vedkommende når det falt seg slik, og det gjorde det altså temmelig regelmessig. Vekslet noen få ord nå og da.

Forhåpentlig så hyggelig som mulig. Man har spurt om helsen og et par andre ting. Og man har i all stillhet vært trossfeller. Med litt forskjellig syn på enkelte ting, bevares — men altså trossfeller.

Plutselig er vedkommende vekk.

Og jeg sitter der i mitt dumme klovneutstyr og føler meg ynkelig og rar. Var

det ikke mer man burde gjort? Jeg har ikke anelse om den dødes virkelige problemer. Kanskje presten fikk høre om slike ting, de fleste av oss andre i menigheten gjorde det ikke. Og var egentlig takknemlig for å bli spart, ikke sant?

Kanskje noen av oss la merke til at kåpen hennes ble temmelig slitt de siste årene. Og at øynene virket mindre glade. Kanskje vi sukket fromt ved oss selv og mumlet noe om alder og sykdom — og ilte hjem så fort som mulig efter messen. Vekk fra mulig trøbbel og plikter.

Slik var det i årevis. Man streifet forhåpentlig hverandre i en bønn en sjelden gang, men det ble nok med det.

Og så: Slutt for den ukjente trossfelle. Slutt med dette livet, ihvertfall.

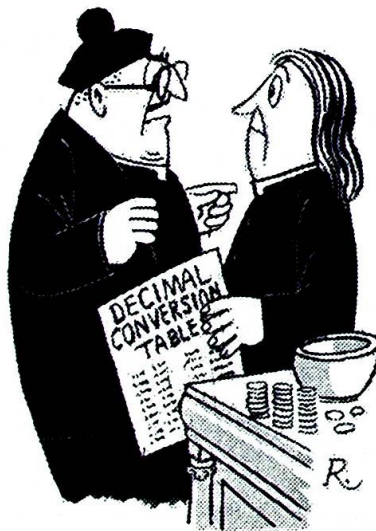
Jeg ble litt, er det ikke kald på ryggen vi sier? Da jeg tenkte nærmere på dette. Det er en nydelig form for kristendom og fellesskap, tenkte jeg i sorg. I sorg fordi jeg fikk mistanke med en gang om at jeg ikke kommer til å forandre meg særlig i fremtiden.

Den samvittigheten lot seg ikke ordne opp i, dessverre. Og bra er visst det, tross alt.

Det hadde vel vært verre om det aldri engang hadde streifet en stakkar at man til daglig mangler adskillig på å være det som man så målbevisst kaller seg, en kristen.

Herre, ta deg av den døde. Og tilgi oss som skal leve.

John Ryan

“And my D-Day philosophy is this: one old priest equals two new priests and when you convert old liturgy to new liturgy you reduce the value by half and lose the point altogether!”

**DET GÅR NEPPE
NOEN VEI TILBAKE
TIL EN
«FREDELIGERE»
ELLER MER «UFARLIG»
KATOLSK PRESSE. MEN
VED Å BLI FAST LESER
OG KANSKJE BIDRAGSYTER
VIL DE BLI MED PÅ Å
PREGE FREMTIDENS
NUMRE OG FÅ BEDRE
KONTAKT MED ANDRE
KATOLIKKER.**

SØSTER LIVS

«ORD FOR DAGEN»

*En betraktning holdt under
høymessen i St. Hallvard.*

Verden synes å ha gått av hengslene. Materielle goder og makt sitter i høysetet, redsler og trusler hører til dagens orden.

Kirken hører en annen verden til. Men *vi* som er i Kirken, *vi*, Guds folk, vi føler daglig på kroppen i hvor høy grad vi lever med i denne verden og dens problemer, og hvor ofte vi kommer til kort.

Vi har ingen patentløsninger på de vansker som politikken i vårt århundre, og altså også til en viss grad vi selv, har ført oss inn i. Hvorfor har vi få eller ingen svar til de mange unge som søker en løsning i hinduismens meditasjon, som søker glemsel ved hash, eller som avreagerer sin oppsamlede bitterhet over alt de ikke forstår, i voldshandlinger og ødeleggelse?

Kirken hører en annen verden til. Ja vel. Men Vatikankonsilet sendte den med kraft ut i denne verden. Det betydde tung kost og hard vind; mange, selv prester og ordensfolk har mistet fotfestet.

Det er blitt vanskeligere å leve som kristen. Kirken, Guds folk, er på vandring — en troens vei som pr. definisjon ikke ligger åpen i dagen, men som må finnes, stikkes ut skritt for skritt ved Guds nåde, gjennom bønn og arbeid. Det er *bele* Kirkens sak å planere denne veien, og gå den, *sammen*. Om dette gjør det vanskeligere å leve som kristen, så burde det gi større entusiasme, være mere engasjerende.

Kristi lære har mere å gi til en meditasjon og et livsinnhold enn all verdens religioner til sammen. Det kristne ideal fører langt lenger enn noen politisk idé. Hvorfor klarer Kirken ikke å få overbevist de mange som lever i villrede, om at de kan finne det de leter etter rett for sine føtter?

Kirken kommer ofte til kort, i familien, på arbeidsstedet, i omgangskretsen, ja selv i Guds eget hus. Men Kirken det er *vi*! Vi er felles om det hele. Kirken kommer ikke *et skritt* videre frem hvis ikke *vi* går. Et ganske lite eksempel på samkjøring og forståelse: Hvis presten taler i sine prekener om helt andre ting enn det som interesserer oss, har *vi* da bombardert ham med våre interesser slik at *han* blir fylt av dem som *vi* er det?

Omvendt, hvis prestens sinn er fylt av Kirkens tarv og alle en hyrdes bekymringer for sin hjord, men hjorden har sine private problemer hver i sin krok og har mer enn nok med det, hvor er da den samlende faktor i det hele, Kristus, han som kan målbinde med et ord og overbevise med et blikk?

I dag på bønnedagen for kall skal vi tenke litt over to viktige faktorer, spesielt kristne, som er livsnødvendige både for Kirkens indre liv og for dens virke utad, to kraftkilder som vi må utnytte hvis vi skal ha en sjanse til å rive verden med og overbevise om Kristi Kirkes rikdom. Jeg tenker på *fellesskapet* og *bønnen*.

Våre overhyrder og teologer har, siden Konsilet, gjort det klart for oss at *vi alle* har del i Kristi prestedømme, og at de evangeliske råd er stilet til *bele* Guds folk, at det kristne kall angår *hver eneste sjel* som er døpt i Treenighetens navn. Men vi vet også at selve prestegjærningen utgjør en spesiell gren i dette felles prestedømmet, og at de som avlegger klosterløftene på en særlig måte etterlever de evangeliske råd som angår oss alle.

Disse fundamentale sannheter tales det alltid om i forbindelse med preste- og ordenscall. Fellesskapet og bønnen er derimot blitt til slike selvklare ting som man glemmer å snakke om av ren selvfølgelighet.

Da kan *det* hende at mange *glemmer å regne med dem*!

Klosterlivet er i fortettet grad hva Kirkens liv er i større målestokk, et bilde på livet i de første menigheter, og med faktorer som man burde finne igjen i hver eneste menighet i dag — som ringer i vannet skulle denne formen for liv forplante seg over hele bispdelighet og videre ut i Guds rikes uendelighet.

Dette blir litt som å gi bakerens barn brød, fordi fellesskapet vel nettopp er en av St. Hallvard menighets store og gode sider. Men derfor er det en desto større glede å kunne snakke om en sånning for et forståelsesfullt publikum. Dere vet at menighetens styrke er dens enhet, og dere erfarer i hvilken grad denne enheten vokser i en felles bønn under Gudstjenesten og finner sitt klimaks under messeofferet og kommunionen. Har dere også tenkt over at denne enheten

alt hadde den beste grobunn i et mindre og dypere fellesskap som eksisterer innenfor dette klosterets vegger? At menighetens prester her lever sammen i et fellesskap som ikke bare er det politiske «enighet gjør sterk», men hvor alle har bruk for alle, regner med alle, respekterer alle og hvor man utfyller hverandre til det felles beste. Hvor man aksepterer forskjellen for å kunne settes pris på komplementariteten.

En enhet i Kristus til Guds ære og vår frelse.

Og dette fellesskapet styrkes i uoppørlig bønn. Bønn i lovprisning og glede, kjærlighet og hengivenhet, forbønn og takk, tillit og fortrosthing. Det blir ofte sagt at man i klostrene bare møter glade mennesker. (Be til Gud om at det alltid må være sant.) Men i tilfellet er det nettopp fordi man i sitt fellesskap finner hengivenhet og respekt, behov for alle ens egenskaper, og gjennom bønn og gjensidig støtte bevarer tilliten og fortrosthing selv i de tunge stunder.

Klostrene er kraftsentra som dere i større grad enn hittil, tror jeg, bør kunne øse av for selv å kunne finne deres plass i det store fellesskapet. Legfolk beklager seg ofte over at de er for opptatt til å finne tid til å be. Delvis er det uriktig, man kan kanskje finne litt mer tid enn man tror, delvis er det sant, og da får dere ty til klostrene. Husk at vårt yrke er å *be først og fremst, og leve i Guds nærhet.*

(Forts. neste side.)

Enkelte øyeblikk kan savnet av stillhet, mulighet til å samle seg, bekymringer og tretthet gjøre at en trenger særlig til Guds nærhet uten at man kan finne tid eller ork til bønn. Kanskje kan tanken på klostrene hvor bønnen til stadighet forbinder himmelen med jorden, være til styrke og oppmuntring, et øyeblikks tanke på det fellesskap som også eksisterer mellom dem som bærer verden fremover i det daglige strev i dens midte, og *den* som i bønn nedkaller Guds kraft til marsjen.

Vi trenger hverandre. Det finnes ikke det kloster så kontemplativt at det ikke føler og trenger samhørigheten med det øvrige Guds folk. Derimot finnes det kanskje mange kristne som ikke helt har fått øye for klostrenes rolle som kraftsentrer, som ikke bare er til nytte på grunn av den helt konkrete sosiale rolle de spiller hver for seg i samfunnet, men helt spesielt for den overnaturlige rolle de har, nemlig den i bønn å nedkalle Guds stadige nærvær og nåde — over oss alle!

Før var det avskrekkende å gå i kloster fordi man avskar seg helt fra verden, gikk inn i en annen tilværelse, uten for alt. Nå kan *det* skremme at vi i så stor grad lever midt i verden at utenforstående har vanskelig for å innse hvori det spesifikt religiøse består. Vi kan trøste alle engstelige sjeler med at det dypeste, det essensielle består: Guds kall til hver enkelt om et liv viet til ham, gjennom våre løfter, vårt fellesskap og vår bønn.

Hvis vi befinner oss midt i det man kan kalle «den verdslige verden», så er det fordi vi er utsendt av våre søstre eller brødre med Guds velsignelse fordi vi gjør det i lydighet, og med kommunitetens støtte ved forbønn og tillit. Vi gir ikke slipp på en eneste av klosterlivets dypeste verdier, tvert imot har vi mer behov for dem enn noensinne. Og vi går ut fordi vi mener vi har en gjerning å gjøre i fellesskap med dere alle ved å bringe med det som er spesifikt for vår livsform.

Vi vet at vi trenger dere legfolk for å nå stadig videre med Guds budskap uttrykt på vår måte, og vi tror — og lever på det — at *dere* trenger *oss* i oppfyllelsen av *deres* spesielle kall i Guds Kirke.

Jo mer vi lærer å benytte hverandres særlige kall til det felles beste, jo nærmere kommer vi Kristi bud om å være fullkomne som vår hellige Far i himmelen er fullkommen. Og da kan vi

«REAKSJONÆR»

AV NILS HEYERDAHL

St. Olav's redaksjon har gjennom de senere år åpenbart sett det som en viktig oppgave å sprøyte litt fruktbar uro inn i vanetenkning og tradisjonelle holdninger på mange områder. De fleste lesere har vel merket seg at bladet har forsøkt å styrke et kritisk samtidsengasjement i en verden som daglig utfordrer til en fornyet kristen virkelighetsforståelse. For oss som er opptatt av det viktige samfunnsspørsmål som har med kvinnesak og kjønnsdiskriminering å gjøre, var det i dette perspektiv noe forbausende å lese den notis som redaktøren hadde funnet plass til i nr. 7/71 under den lovende tittel «Kvindens stilling i samfunnet». Det harmonerte ikke helt med den redaksjonelle linje — hvilket i og for seg er bra og bør innkasseres på allsidighetens konto.

Det dreier seg om en uttalelse av den pakistanske FN-representant, fru Begum Zaibun Nisa Hamidullah, som etter mitt skjønn her tåkelegger spørsmålet på en måte som bare er egnet til å sementere de gamle vane-forestillinger. For hva i all verden betyr i denne forbindelse de vakre ord om at «det å være kvinne er betydningsfullt» og at «det er viktigere at vi blir respektert som kvinner, enn at vi oppnår faglig anerkjennelse»? Meningsløsheten blir klarere om man

kanskje bli overbevisende nok for en forvillet verden.

Enn om vi tok for oss bønnen for i dag, som Kirken innbyr oss til å lese (Dere har sett den i Broen eller i St. Olav) og tok oss tid til å tenke over hva den inneholder?

Ingen kommer til Kristus uten at Faderen gir ham det i gave!

snur uttalelsen om og lar den gjelde menn. Den som offentlig hevder at det er betydningsfullt å være *mann* og at det er viktigere å bli respektert som *menn* enn å oppnå faglig anerkjennelse, vil i beste fall vekke latter. Den som i tråd med fru Hamidullah vil fremme noen undersøkelser om hva utviklingen i det moderne samfunn har ført til for *mannens* «status som mann», vil uten tvil her i landet ha gode sjanser til å havne i Dusteforbundet. Og med rette.

Jeg har lenge studert på hva det kan være for slags tankekortslutning som får det til at en kvinne blir «mindre kvinne» om hun velger å kvalifisere seg faglig og ønsker å utrette ett og annet i verden. Det er ikke lett å si, men jeg tror at hele forestillingskretsen har dype historiske røtter. En av dem kan man antagelig forfølge tilbake til trubadurenes, Dantes og Petrarcaes ekstatiske kvinneyrkelse, som gjorde kvinnen til noe opphøyet og romantisk, en inspirasjonskilde for menns dåd,

men ikke en deltager i verdens liv. Man kaller det fremdeles å «vise respekt» og jeg tror at det gjøres best bl. a. ved bl. a. uttidig gallanteri. (En kvinne som i dag opptrer offentlig i kraft av yrke og kvalifikasjoner risikerer stadig å bli omtalt velmenende galant som sjarmerende og søt — men skriver man noensinne at den kjekke og mandige og virile ingeniør Hansen har uttalt seg om forurensningsproblemet?)

En annen og sikkert viktigere rot tror jeg man kan følge til forskjellige

BREV

former for natur-tenkning gjennom historien. Dette kanskje mest misbrukte og ukritisk anvendte ord i de europeiske sprog, «natur», er ustanselig ført i marken for å holde på gamle mønstre av rent kulturell opprinnelse. Man taler i hytt og vær om at det er kvinnens «natur» å være slik og slik, mens man som oftest i virkeligheten bare gir uttrykk for hva en bestemt kultur har utviklet av rollemønstre og konvensjoner.

Men det som til syvende og sist holder liv i disse og lignende forestillinger og gjør dem utryddelige, er etter min stadig mer begrunnede oppfatning en nedarvet mannlig egoisme og selvfølelse som befinner seg særdeles vel ved å holde kvinnen innenfor de rammer som passer ham. Hva skulle de fleste menn klart å utrette av interessante og betydningsfulle ting i verden om de ikke hadde hatt en kvinne til å ta seg av alle praktiske oppgaver hjemme, oppdra hans(!) barn, lage hans mat, vaske hans tøy, og være øm og kjærlig når han kommer hjem, kort sagt «være kvinne» for ham?

Tro så bare ikke at jeg mener at de nevnte, høyst nødvendige funksjoner er mindrevverdige. Jeg er den første til å mene at husmoryrket må oppvurderes. Jeg setter det så høyt at jeg synes at mannen like gjerne kunne ta seg av det arbeidet, hvis det passer best slik i en familie. Han blir såvisst ikke mindre mann av det. Og han har gode muligheter til å bli mere menneske av det.

Fru Hamidullah hevder i nevnte innlegg at det er galt å legge hovedvekten på at kvinnen «skal være mannen jevnbyrdig». Jo da, det er nettopp det man skal legge hovedvekten på, og så får man i frihet og respekt for hverandre som mennesker finne frem til den mest mulig praktiske fordeling av oppgaver og roller. At det oftest vil føre til de tradisjonelle fordelinger er vel gitt. Også mange kvinner ønsker det slik. Men så er det et resultat av frie menneskers forsøk på å takle sine problemer, ikke bare en vanebestemt akseptasjon av gamle mønstre.

Jeg tror vi katolikker har ett og annet å rydde opp i av kjønnsdiskriminerende tankegang i vår egen leir. Det er ikke så forferdelig mange år siden det offisielt ble rettet angrep

mot slike forestillinger som at hus-truen skal ha frihet til selv å ivareta og forvalte sine pengeanliggender, og til eventuelt å ofre seg for offentlig eller endog (!) politiske oppgaver. Man finner ennå spor av denne innstilling. Her ligger et stort og viktig problemområde og venter på behandling — også i St. Olav.

Til slutt: St. Olav's redaktør er ofte beskyldt for å være for radikal eller liberal. I dette spørsmål er han det visst ikke: I en TV-omtale i en herværende dagsavis gikk han nylig god for fru Hamidullahs uttalelser og erklærte seg åpent som reaksjonær i dette spørsmål. De misfornøyde lesere av St. Olav bør merke seg det. Det er og blir dumt å putte folk i båser.

Nils Heyerdahl.

OM HÅND-KOMMUNIONEN

AV PASTOR V. D. BURG.

Alt som er nytt, er ikke nødvendigvis en forbedring. Her tenker jeg særlig på håndkommunionen, som det også her i Norge agiteres for. Etter at denne praksis imot kirkens vilje var blitt innført i noen land, kan biskopene nå få lov til å tillate den i sitt bispedømme. Langt de fleste biskoper i verden har uttrykt at de vil bibeholde den tradisjonelle skikk. Således har biskopene i USA nylig i et hyrdebrev tatt avstand fra den, både fordi de fleste legfolk var imot og fordi faren for uærbødighet var altfor stor.

Å forsvare håndkommunionen ved å henvise til Jesu ord til apostlene «Ta, et» (ordet «og» står ikke i teksten) er like uriktig som av Bibelen å ville bevise at alle troende må ta kalken og dele den seg imellom. Jesu hensikt var å få apostlene til å spise og å drikke det som han rakte dem, men han ville ikke bestemme noen kommunionsritus for fremtiden. Hvorledes kunne man forresten vente at han hadde gitt apostlene nattverdbrodet i munnen og derved villet vekke det inntrykk at disse, som skulle forvalte Alterets sakrament for de troende, ikke hadde lov til å berøre hostien med sine hender? Jesus innstiftet Nattverden etter at det jødiske påskemåltid var avsluttet. Apostlene var mette, og dessuten hadde de sikkert en naturlig uvilje mot å spise og å drikke det som Jesus sa var

hans legeme og blod. Derfor trengte de en ekstra oppfordring til å ta imot det som han rakte dem.

At håndkommunionen var alminnelig i de første århundrer, er heller ikke en grunn til at vi skal praktisere den. De liturgiske skikker har hatt sin utvikling. I oldtiden brakte de troende selv med seg det brød som bruktes til messen, noe som vanskeliggjorde munnkommunionen. Men så må her bemerkes at oldkirken hadde en særlig omsorg for at de kommuniserende hadde rene hender. I dette øyemed var det ved inngangen til kirken anbrakt fontener eller vaskefat, som våre vievannskar er en levning av. Om den foreskrevne håndvask før messen kan en lese bl. a. i de «Apostoliske Konstitusjoner» 8, 11. I mange tilfeller brukte de kommuniserende også en linduk over sine hender.

Håndkommunionen begynte å gå ut av bruk i begynnelsen av det 6. årh. under pave Agapet I († 536). Et konsil i Rouan i midten av det 7. årh. forbød enhver annen form enn munnkommunion, som etter hvert overalt ble innført. Grunnen til denne utvikling var uten tvil de misbruk som håndkommunionen hadde ført med seg. Faren for disse misbruk er ikke mindre i vår tid, og derfor er det ingen grunn til å skru utviklingen tilbake.

Av og til kan man høre spørsmålet: Hvorfor skal tungen være mere verdig enn hendene til å berøre den hl. hostie? Selvfølgelig er tungen ikke mer verdig. Men det er ikke dette saken gjelder. Det som er imot håndkommunionen, er at den medfører en større fare for at små deler av de ofte sprø hostier blir borte, og også for annen vanhelligelse.

At munnkommunionen — noe som også blir sagt — har vært skyld i at altergangen ble sjeldnere, er ikke sant. Allerede da håndkommunionen ennå var alminnelig, var det en tilbakegang i mottagelsen av den hl. kommunion. Hovedårsaken var den strenge botspraksis, som gjorde at folket ut-satte skriftemålet. Et bevis på at munnkommunionen ikke på noen måte hindrer den hyppige kommunion, er den store økning av altergangen siden pave Pius X.

Ren fantasi er det også å ville forklare innførelsen av munnkommunionen ut fra en tendens til å la presten være den eneste virkelige aktive under messen. Den avgjørende beveggrunn for kirken var æresfrykten for Alterets sakrament. Munnkommuni-

(Forts. neste side)

LESERBREV

(Forts. fra forrige side)

onen gjør ikke de troendes deltagelse i messeofferet mindre aktiv. Heller ikke gjør den avstanden mellom legfolk og presten større enn den er på grunn av prestevigselen. Når en prest komuner uten selv å fremføre messen, har heller ikke han lov til å ta imot kommunionen i hånden.

Liturgikommisjonen har bestemt at, hvor det blir gitt tillatelse til håndkommunionen, skal den tradisjonelle skikk ikke utelukkes. Dessuten settes det forskjellige betingelser.

Det kreves at den nye ritus ikke må bli anledning til uenighet og splid i menigheten, noe som det særlig i de små menigheter er fare for.

En annen betingelse er at håndkommunionen ikke må gi anledning til å betrakte det eukaristiske brød som vanlig brød eller en hvilken som helst vigslet gjenstand. Liturgikommisjonen frykter tydeligvis også denne fare. Og med rette, fordi det er ikke tvil om at alle de forskrifter kirken har gitt for å forhindre at selv den minste del av den hl. hostie kommer bort (munnskommunion; bruken av en patene ved utdelingen av den hl. kommunion; purifisering av kaliken, prestens fingre og alt som kommer i berøring med det hl. Sakrament), har bidratt meget til å fremme bevisstheten om at Eukaristien ikke er vanlig brød. Mange katolikker har sikkert fremdeles en så dyp ærefrykt for det Allereiligste, at de også med passende fromhet vil ta imot kommunionen i hånden. Men vil denne ærefrykt i lengden bli bevart, særlig hos barna? Må vi ikke frykte at mange etter hvert vil betrakte hostien som en vanlig liten kjeks? Nettopp i vår tid er det viktig å holde fast ved munnskommunionen som en bekjennelse av at den hl. hostie virkelig er Kristi legeme, og ikke bare er brød som har et visst forhold til Kristus eller som har fått en ny bestemmelse (nemlig til å meddele oss Kristi nåde).

En tredje betingelse som liturgikommisjonen setter, er at hendene må være rene. Men hvem skal kontrollere det? Foreldrene får her et særlig ansvar. Et av de værste misbruk som håndkommunionen på mange steder har ført til, er at man har tillatt hvem som helst å utdele den hl. kommunion endog ved å la gutter og piker gå gjennom kirken og rekke de troende kurver med hostier). Når man har lov til å ta imot kommunionen med

hendene — så resonerte man — hvorfor skulle man da ikke også ha lov til å gi kommunionen til andre? Å vie gifte menn til diakoner, som det i den senere tid så ofte har vært tale om, vil det på den måte ikke være meget behov for.

Kirkens hårde bud — er de bare negative?

AV BABY JOHANNESSEN

I disse dager har en dagsavis vært opptatt av våre katolske presters cølibat, og en bestemt sak er trukket inn. Samtidig slår samme avis stort opp at katolske prester også har et seksualliv, som om det skulle være en nyoppdagelse.

Ingen av Kirkens ledere har vel noensinne benektet at også prester har et følelsesliv. Det som glemmes i denne sammenheng, er *offeret*. Man vier sitt liv til tjeneste. Også i prestens liv, som i et ektepars liv, kan det oppstå «kriser» av følelsesmessig karakter. Dette kan bli en forbigående episode eller så gjennomgripende at vedkommende bare har én ting å gjøre: bryte ut og gå den nye vei.

Vi skal være klar over at mange av våre katolske prester i dag befinner seg i en nesten uholdbar situasjon, hvis ikke vi legfolk støtter opp om deres kall.

En ung mann som velger prestegjerningen, gjør dette (så i den katolske kirke, hvor embedet ikke er «lønsregulert») ut fra et kall. Det friere liv prestene nå lever, bidrar til en mere intim menneskelig kontakt. Hvorledes opptrer vi legfolk, og da i særdeleshet vi kvinner, overfor våre prester, i den nye situasjon? Bidrar vi alle til at det kirkelige miljø vi er i preges av positiv velvilje og en renslig og god tone hvor respekten mellom prestene og legfolket får råde, hvor vennskapsbånd knyttes og stemningen er munter og glad, eller bidrar vi til å gjøre vårt katolske menighetsmiljø betendt og ondt, både for prestene og legfolket, gjennom mistanke og bakvaskelse, ikke minst av våre prester?

— — —

Jeg nevnte offeret. Er det lettere sagt enn gjort? Kanskje, for den som ikke har vært i den situasjon å måtte ofre sin egen lykke for Kirkens skyld. De som har vært igjennom den van-

skelige prosess, vet at offeret er en realitet. Kirkens bud er hårde — det gjelder prestenes cølibatsplikt og det gjelder ekteskap med fraskilte. Personlig tror jeg ikke den frihet vi tilsiker for alle ledd i Kirken oppnåes ved at vi lager sensasjon av vanskelighetene. Løsningen må vi bidra til gjennom en helt annen virksomhet i og for Kirken. Kirkens bud er nemlig hårde — men er de bare negative?

Hårdheten er verst for dem budene rammer. Når en prest og en kvinne har forstått at det eneste som betyr noe for dem videre i livet, er at de kan dele det sammen, går det med gru opp for dem begge at nettopp i denne kjærlighetens triumf som de opplever så sterkt, ligger dens forlis — for de to det gjelder. Hvis de begge, vel å merke, er katolsk-kristne i dypet av sitt hjerte og erkjenner prestens kall. I en slik situasjon ligger der et enormt ansvar hos kvinnen — og hos prestens prior (hvis han er munk) eller hos hans biskop (hvis han er sekularprest). Presten selv vil ofte være for labil til å kunne bedømme situasjonen med nøktern ro.

Bønnen, og jevn deltagelse i Kirkens gudstjenesteliv, kan i slike situasjoner bli den Guds nåde som gjør kjærlighetens forlis til en offergave. For dem det gjelder blir det som å legge deler av sitt eget hjerte på Kristi alter. «Ta det, Herre, men vis meg hvorfor det skjer?»

Ikke alle makter dette offer. Men hvem tør dømme? Det eneste vi skal være på vakt mot, er sensasjonsmakeriet, fordi det er mere egnet til å forsinke fornyelsen i Kirken enn å befordre den.

**KORT SAGT: SEND MEG ELLER
BLADETS EKSP. ET KORT
MED NAVN, ADRESSE OG
BESTILLING PÅ
ETT ÅRS ABONNEMENT.
PENGENE KAN DE BETALE
INN NÅR DE FAR FØRSTE
NUMMER OG EN
GIRO-BLANKETT.
HILSEN
AGE RØNNING,
AKERSVEIEN 5,
OSLO 1.**

EN UTFORDRING? [4]

Det var Albert Schweitzer som sa: «Virkelig åndelig makt får kristendommen bare hvis veien fra tenkning til religion ikke er sperret for menneskene».

Når menneskene blir fratatt et visst hevdvunnet teologisk vokabularium, tenker de ofte at man har fratatt dem Gud selv. Det som man antagelig har fratatt dem er ikke Gud selv, men visse talemåter, forestillinger og idéer om ham. Gud er større enn alle våre menneskelige talemåter og forestillinger og idéer, han er også langt større enn alle filosofiske og teologiske systemer, ja endog større enn Bibelen. Dette vil imidlertid ikke si at våre idéer og forestillinger og talemåter om Gud er meningsløse. De kan sikkert nok utsi noe fornuftig og sant om Guds væren og vesen og tilværelse og aktivitet. Men de kan aldri uttrykke Guds vesen og egenskaper på en fullstendig og uttømmende måte. Dette er da også grunnen til hvorfor selve menneskets forhold til Gud nok kan uttrykkes på en sann men likevel

bare relativ måte. Derfor kan det uttrykkes på mer enn en eneste måte.

Inntil for ikke så lenge siden talte man om Gud og menneskets forhold til Gud i metafysiske begreper. I dag er det mange som forkaster denne metafysiske tale om Gud og menneskets forhold til Gud som noe der ikke mere passer dagens sekulariserte verdens- og menneskebillede. I dag er det på mote å tale «verdslig om Gud», og derfor blir det forkynt fra tale- og prekestoler og i alskens lærde og ikke altfor lærde religiøse publikasjoner at vi mennesker av i dag kan bare møte Gud i våre medmennesker og ved å tjene dem på sosiologiens og økonomiens og politikkenes horisontale og flate plan.

I sin bok «The secular city» skriver Harvey Cox: «Vi sekulariserte bymennesker kan selvfølgelig ikke gjøre noe med en metafysisk Gud». La oss i en passende medmenneskelig stemning anta at Harvey Cox akkurat vet hva han påstår, selv om det er forferdelig vanskelig å finne det ut fra

hans bok. Men endog da, om og når Vesten i 20 århundrer har talt metafysisk «om» Gud, er det uten videre uhyre naivt å gå ut fra at «vår» tale om Gud skulle kunne ha noen sjanse å nå et endog bare anstendig nivå, om denne tale ikke på noen måte og ikke i noen retning skulle være «metafysisk».

Han som påstår vi ikke kan noe med metafysikk i dag, påstår implisitt at metafysika aldri har sagt noe meningsfylt. Nå kan man gjerne tenke at filosofi er et meget rart fag. Men å tale om ingenting og dette i 20 århundrer, dette er endog i filosofien aldeles umulig. Metafysika har ikke sagt «ingenting». Dagens filosofi vil derfor være forpliktet til å ta opp og ta i betraktning det «syn» som er inkarnert i den metafysiske tale, om

(Forts. neste side.)

Sct. Annæ Rejser – Pastor d'Auchamps Rejser

(Rejser under katolsk ledelse)

Firenze—Rom—Assisi: 27/6—16/7 — 20 dg. tog (liggevogn) — pris kr. 1485,—.

Rom—Assisi: 2/7—16/7 — 15 dg. fly — pris kr. 1325,—.

«**Kulturperler**» (Rom—Firenze—Assisi) 27/8—10/9 — 15 dg. — fly — pris kr. 1325,—.

«**Indian Summer**» (Umbrien—Rom) 1/10—15/10 — 15 dg. fly — pris kr. 1325,—.

Efterårsferie i Rom: 16/10—23/10 — 8 dg. fly — pris kr. 1065,—.

ISRAEL:

Forår i Det hl. Land — Jerusalem—Galilæa — 15 dg. jettfly — udflugter incl. i prisen — pris kr. 2250,—.

Rejseleder: pastor Paul d'Auchamp.

Program fås hos: viceskoleinspektør Annie Rastrup, Hyacintgården 15, 2300 København S. Tel. (01) 58 74 12.

I vort nyoprettede rejsebureau **Steno Rejser**, Holmbladsgade 11, 2300 København, tel. AStA 2312 er vi nu i stand til at sælge selskabsrejser til Tyskland, Østrig, Italien, Spanien, Jugoslavien, England, Bulgarien, Ægypten m.m.

Alle rejser er arrangeret af anerkendte rejsebureauer og tilsluttet en kundegaranti på 10 mill. kr.

Skriv til os — eller ring — og opgiv Deres ønskemål, og vi sender brochyre — naturligvis uden forbindende.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	}	Oslo
Bispegården		
St. Joseph's Institutt		
Vor Frue Hosp. Nerveavd.		
St. Dominikus kirke	}	Arendal
Lunden Kloster		
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem		
Sta. Katarinahjemmet	}	Bergen
St. Franciskus Kirke		
St. Pauls Kirke	}	Hønefoss
Vår Frue Kirke		
Marias Minde		
St. Franciskusøstrenes Moderhus	}	Lillestrøm
Øyenklinikken		
St. Josephs Hosp., Drammen	}	Tromsø
St. Torfinns Klinik, Hamar		
St. Elisabeth Inst.	}	Trondheim
St. Mikals Kirke		
St. Mikals Prestegård	}	Tønsberg
St. Theresia Hosp.		
St. Franciskus Hosp.	}	Tønsberg
St. Magnus Kirke		
St. Magnus prestg.	}	Tønsberg
St. Elisabeths Hosp.		
Vår Frue Kirke	}	Tønsberg
Bispegården		
St. Olavs Kirke,	}	Tønsberg
Bispegården		
St. Olavs Kirke	}	Tønsberg
St. Olavs Prestegård		
St. Olavs Klinik	}	Tønsberg

Ved bestilling av olje:
Oslo 68 34 60 - Service 68 34 66

EN UTFORDRING?

(Forts. fra forrige side.)

ikke dagens og morgendagens filosof skal forbli undermåls og sikkert under fortidens mål.

Før det er nå engang slik, og dette gjelder for ethvert nivå av den menneskelige tale: Tale blir først til frukt-bare tale, om og hvis den personlige tale som utties «her og nå», begynner fra «det allerede før talte», med andre ord om og hvis talens fortid av dagens taler blir ført videre til en ny fremtid. Det er umulig at en personlig tale skulle kunne nå noe nivå av autentisitet, om og når den forsøkte å begynne fra et «null-punkt». Det vil si: om den skulle begynne med å løsrive seg fra den historiske og sosiale faktisitet. Hvis og når et «isolert» subjekt begynner å tale fra punkt null, som om andre generasjoner før ham aldri hadde sagt noe eller noe vettugt og meningsfylt, kan hans tale ikke være stort mere enn en hodeløs kakling. Uansett om man kakler om naturvidenskap eller teologi. Og om dette gjelder dem som allerede er fagfilosof og fagteologer, hva skal man da tenke om enhver liten prest eller profet som søndag etter søndag sultefører Guds hellige folk i bønn og preken med en «verdslig tale» om Gud. Den-slags kakling er ikke bare hodeløs, den er irriterende, og trekker uhorvelige veksler på godtfolks uendelige tålmodighet.

Og dette helt spesielt om den stadig vekk blir akkompagnert av et avmytologisert evangeliums harpespill.

Dietrich Bonhoeffer sier at i Kristus er Gud blitt «mannen for de andre» — og dette er så sant som det er sagt. Vi skal aldri elske den Gud som vi ikke ser, om vi ikke av hjertet elsker nesten som vi ser. Dette sa allerede apostelen Johannes, så forsåvidt er Bonhoeffers tale om Gud, en tale i beste bibelske tradisjon. Men, selv om Gud i Kristus har blitt «mannen for de andre», så er derved «de andre» ikke blitt til Gud Herren selv. Derfor har også hin vismanns ord meget for seg: «Hvis ikke mennesket kan finne Gud inne i seg selv, i dybden av selvets grunn, da vil det aldri finne ham, og det kunne meget godt hende at inntil man har funnet ham der, ville det i det lange løp bli svært problematisk og vanskelig å møte og se ham i de andre».

Å være redd for å kunne møte Gud ad den religiøse opplevelses og erfarings vei «i hjertets grunn», fordi en formoder at her truer panteismens besnærende fristelser, er å glemme Kristi formidling av menneskets møte med Gud. Den samme Kristus der som Gud-blitt-menneske kan få oss til å møte Gud i våre medmennesker, den samme Kristus er det menneske der som Gud kan få oss til å møte Gud i vårt menneskelige jugs dypeste grunn. Om dette vidner den uavbrutte mystiske tradisjon i både den vesterlandske og østerlandske kristne kirke. Menneskets vei til forening med Gud har ikke først blitt oppfunnet etter siste verdenskrig av en eller annen velmenende medmenneskelig sjel!

I visse kirkelige kretser taler man i dag om å demokratisere kirken.

Hvorvidt denne tale er teologisk forsvarlig, får nå stå hen. Om dette kunne der være mange og delte meninger. Men, om der skal være demokrati, da skal det være demokrati for alle, og ikke bare for ens meningsfeller. Dette ville bare være oligarki og i værste tilfelle: klerokrati. Et eventuell kirkelig demokrati må i det minste bety at i kirken skal det være like rettigheter for alle og at alle skal få sin plass der og sine like muligheter. Like rett for Thor og Loke med andre ord.

Om man i dag gir så romslig en plass til den utadvendte og geskjeftige Thor i kirken, med sin kirkelige samfunnskritikk, sitt sosiale engasjement og sin medmenneskelige tjeneste, da må der være like romslig en plass i kirken for den mere innadvendte Loke som finner den primært-vertikale linje i bønn og kontemplasjon og tilbedelse en mere direkte vei til Gud og finner det mere betryggende å finne langs med denne vertikale linje en vei til nesten og nestens tjeneste.

Pastoralt sett betyr dette, at i kirken skal være et plurifont tilbud, så både Thor og Loke kan finne ved det sin egen vei til Faderens hus hvori der, etter Herrens ord, finnes mange boliger.

Derfor: Om det finnes mange aksjonsgrupper i Kirken i dag, bør det likeledes være plass for meditasjonsgrupper. Om det finnes klostre i kirken i dag som åpner sine dører for en aktiv innsats sammen med legfolk på kommunitetsbasis, bør det likeledes være klostre som gir legfolk adgang til sammen med kommuniteten å fornye seg åndelig ved bønn og meditasjon og liturgisk celebra-

BERGEN

NYGÅRDSGT. 19

BERGEN

$\frac{1}{5}$ Kr. Madsens Bok- og Papirhandel

Bryggen 5 - Loppen - Telefon 11 482

BERGEN

HOPSDAL & DAHL A/S

Aut. Installatør, TV-, Radio-
og Utstysforretning

TORNØEGÅRDEN - BERGEN

K. & J. SOLHEIM

Kjøtt - Pålegg - Delikatesser
Egen Pøsefabrikk

Solheimgt. 25

Tlf. 99 016

Bergen

MED TANKE PÅ FREMTIDEN

ERLING KRAGE A/S

PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen

Telefon central 14 110

Telegramadresse: «Kjell»

sjon. Om våre katolske publisitets-media holder oss å jour med hensyn til de mange og mangfoldige forsøk på å restrukturere det kirkelige apparat og endog ernærer oss åndelig med patetiske beretninger om klerikale amorøse frustasjoner, plikter de ihvertfall også å holde oss åjour med hensyn til det som i kirken går for seg på spiritualitetens område. Om det i kirken i dag gis et utall av kurser og weekends og konferanser om de kristne sosiale og kulturelle og politiske oppgaver, bør der også gis slike anledninger til å bli orientert om det åndelige livs rike skatter og

oppgaver. Dette ville være sann kirkelig demokrati i praksis, som skulle appellere til alle i kirken og ikke minst til deres sans for rettferdighet og fair-play som har gjort medmenneskelighet til sitt store program.

Sier den kjente dominikaner-teolog Yves Congar: «I morgendagens kirkestrukturer skal man måtte holde regning med slike steder hvor mennesket kan komme til seg selv, finne tilbake igjen tingenes og sin egen tilværelses mening, klart lære å kritisere sin fremmedgjørelse, uttale seg selv fritt, komme i kontakt med andre, erfare kjærlighetens kraft, uten at disse

steder forøvrig fritar kirken i dens helhet fra plikten til å utøve denne funksjon. Det er opplagt at ingen utvendig struktur, ingen byråkratisk foranstaltning kan tilveiebringe noe slikt. Dette må komme innenfra, dette forutsetter åndelig dybde og klarhet.»

Det er mulig at vi har glemt vel litt for meget Herrens ord om å «kaste ut på dypet». Vi må nok lære omigjen den profetiske lekse at det er godt en bier i stillhet etter Herrens frelse, for — som Salmisten sier — han har lyst til sannhet i «hjertets innerste» og lærer visdom i hjertets dyp».

MANDAL

MARNAR KJOLER

forhandles over hele landet!

Gjør som vi —
kjøp Deres bøker i

SVEINDALS BOKHANDEL
Mandal

OSLO

A/S DET NORSKE KOKOSVÆVERI

Benytt våre spesielle kirkeløpere i bukler og velour.

OSLO

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Privat 55 77 87 - 69 43 72

Tif. 20 79 06 - 20 79 05

THRONSEN & CO.

BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo

Telefon 20 40 02 - 20 70 02

**KVALITET I
KJØTT, FLESK OG
PØLSEVARER**

Jens J. Andersen

TOYENGT. 2, Oslo

Allslags snekkerarbeid utføres

REIDAR MYRVOLD & SØN

Gladsvet 23, Grefsen
Tif. 21 18 32

TÅSEN BOK- OG PAPIR A/S

ERLING THORNE

Kaj Munks vei 41, Oslo 8
Tif. 23 02 40

SØREN HANSEN

Kolonialforretning

Langes gt. 6 - Oslo
Telefon 20 37 24

Byggevarer - Beslag - Ovner
Verktøy - Fliser - Linolium
Tapeter - Farvehandlvarer
Kjøkkenutstyr

THIIS & CO. A S

Haakon VII's gt. 1, Oslo
Sentralbord 41 77 30

Spesialforretning i
RUSTFRITT STÅL
For sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II
Tif. 33 36 24 - Oslo
Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

ENHETSSKAPENDE?

Om en uke, søndag den 23. mai, har Kirken den årlige Massemedia-dag, og pave Paul har valgt dette tema for 1971: «Massemediens betydning som enhetsskapende faktor». For hverken å bli for andektig eller for likegyldig når vi hører dette globale opplegg, er det nødvendig at vi stiller oss selv et par spørsmål:

Hvorfor skaper øyensynlig den del av de moderne massemedia som vi kaller katolsk presse tilsynelatende mer strid enn enhet i øyeblikket?

Og dernest:

Er det bare på grunn av at en stor del av denne presses medarbeidere etter manges mening er uansvarlige, løsaktige i troen, politisk radikale og uvederheftige?

Skal Kirken være trofast mot pa-

AV AGE RØNNING

vens intensjon, må man, etter min mening, uten alt for mange forut-fattede synspunkter nok en gang gå løs på disse spørsmål og forsøke å besvare dem etter grundig overveielse og med bedre kjennskap enn hittil til hva det beste i denne presse i for eksempel Europa og USA står for.

Det er tvilsomt om vi som katolikker med noen særlig rett kan diskutere og eventuelt kritisere dagens TV, radio, aviser og tidsskrifter, deres mangler, fordeler og plikter når vi ikke engang har klart en slik fri meningsbrytning om våre egne masse-media. Eller: Når vi ikke har større tålmodighet og dypere respekt for virkeligheten.

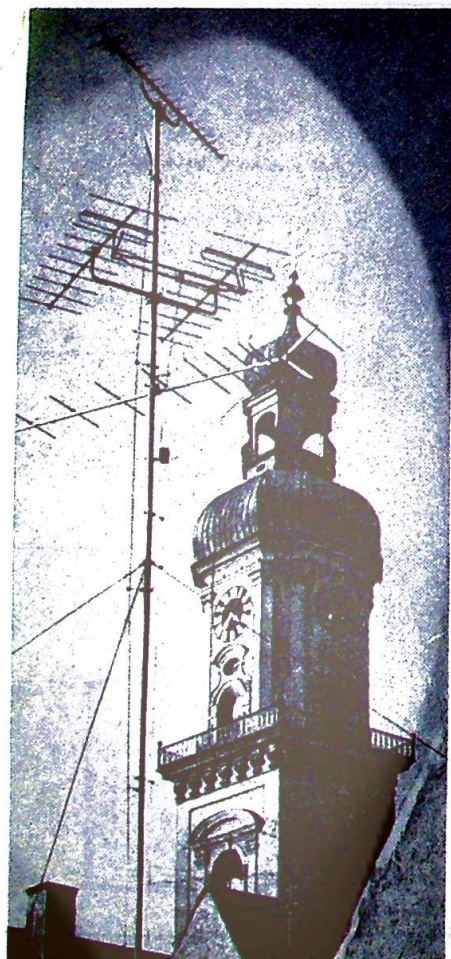
Jeg kom nylig over en artikkel i Journalistes Catholiques, bladet for den internasjonale katolske presseorganisasjon i Paris. Et blad som akkurat nå leses med spesiell interesse av pressefolk i Kirken over hele verden, fordi det i juli skal holdes stor pressekongress i Luxemburg. Der fant jeg en artikkel av redaktøren for et svensk blad «Katolsk Observatør» som uten skånsel «avslørte» Katolsk Forum i København, Katolsk Kyrkotidning i Stockholm og St. Olav. Vi var sterkt radikale, vi mister stadig lesere, vår gamle prestisje er borte, biskopene sliter med de derav følgende økonomiske tap osv.

Og jeg tenkte som så:

Er vi enhetsskapende, enten vi regnes som progressive eller konservative, farlige eller trofaste av den «gamle skole»? Nei, vi er visst ikke det i den indre kirkelige dialog, ikke noen av oss. Men, som paven minner oss om, er det av en viss betydning at vi blir det fortest mulig. Hvordan?

Noe vil det eventueit hjelpe hvis de få katolske pressemedarbeiderne i Skandinavia kjente hverandre bedre og var litt vennligere i tonen. Noe vil det også hjelpe — og det er viktigere, tror jeg — hvis katolikker i disse tre land vi her snakker om ga mer støtte til sine massemedia, for å styrke enheten. Det er mildt sagt ille å se hvor liten denne støtten virkelig er, og det er rystende å se den uvilje og den likegyldighet man kan møtes med i arbeidet.

Enhetsskapende faktor? Med tiden, ja. Men det vil kreve mer samarbeide, mer forståelse, større vilje til å tåle hverandre og andre ting. Det vil i tidens løp kreve et nærmere samarbeide innen det skandinaviske programområdet, muligens i form av et tidsskrift utgitt av en hel bispekonferanse. Og det vil kreve større vilje blant våre katolikker til å bære de økonomiske byrder og dermed betale for et virkelig samspill av forskjellige meninger, idéer og tanker. I dette ligger en kime til den enhet som våre massemedia så sårt trenger.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Age Rønning.

Faste medarbeidere: Hallvard Rieber-Mohn O.P., D. J. Boers O.F.M.,

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26.

Redaktøren privat 28 01 04.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene. Kr. 35 pr. år. Kr. 20 pr. ½ år. Utlandet kr. 40.

Annonser: 10 dager før utg.dagen. 24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.